

Klasycyzm poezji drugiej połowy XX wieku – Leopold Staff

Leopold Staff jest poetą trzech pokoleń – tworzył w Młodej Polsce, dwudziestoleciu międzywojennym i Polsce powojennej. Etapy jego twórczości odzwierciedlają historię i przemiany poezji polskiej w dwudziestym wieku.

Leopold Staff przeżył wojnę jako dojrzały artysta, odbiła ona na nim swoje piętno i nie pozostała bez echa w twórczości. W tomie *Martwa pogoda* zamieszcza utwory powstałe w okresie okupacji.

Cechy klasyczne twórczości Staffa

- antropocentryzm – ośrodkiem zainteresowania twórczości Staffa jest człowiek
- synkretyzm – poeta łączy różne nurty, by dochodzić prawdy o człowieku – na przykład potrafi połączyć ze sobą antyk i myśl chrześcijańską
- optymizm – odrzuca pesymizm, postuluje pogodę – najważniejsza radość życia
- model człowieka – mocnego, radosnego, dobrego
- dorobek kultury ludzkiej jako temat wierszy
- piękno świata, franciszkański zachwyt naturą jako tematy twórczości
- aluzje literackie – do autorytetów klasycznych jak Kochanowski czy Terencjusz

Leopold Staff *Rzęsa*

W starym, zapuszczonym parku
Stałem nad stawem
pokrytym grubym kozuchem rzęsy.
Myśląc,
Że woda była tu kiedyś przejrzysta
I dziś by być taka powinna.
Podjętą z ziemi suchą gałęzią
Zacząłem zgarniać zieloną patynę
I odprowadzać do odpływu.

Zastał mnie przy tym zajęciu
Mędrzec spokojny
O czole myślą rozciętym
I rzekł z łagodnym uśmiechem
Pobłażliwego wyrzutu:
„Nie żal ci czasu?
Każda chwila jest kroplą wieczności,
Życie mgnieniem jej oka.
Tyle jest spraw arcyważnych”.

Odszedłem zawstydzony
I przez dzień cały myślałem
O życiu i o śmierci,
O Sokratesie
I nieśmiertelności duszy,
O piramidach i pszenicy egipskiej,
O rzymskim Forum i księżycu,
O mamucie i wieży Eiffla...
Ale nic z tego nie wyszło.

Wróciwszy nazajutrz
Na to samo miejsce,
Ujrzałem nad stawem,
Pokrytym grubym, zielonym kozuchem,
Mędrca z czołem wygładzonym,
Który spokojnie,
Porzuconą przeze mnie gałęzią,
Zgarniał z powierzchni wody rzęsę
I odprowadzał do odpływu.

Wkoło szumiały cicho drzewa,
W gałęziach śpiewały ptaki.

Leopold Staff *Chciałem już zamknąć dzień...*

Chciałem już zamknąć dzień na klucz,
Jak doczytaną księgę,
Owinąć się czarną ciszą
I zasnąć na potęgę.

Aż tu za oknem wściekła zorza,
Budząca radość i przestrasz,
Rozbłysła niczym pożar,
Wybuchła jak orkiestra.

Oto dzień nowy i świat nowy,
Tysiącem dziwów gra mi.
Zerwałem się na równe nogi
Przed wysokimi stanąłem schodami.